

Egendom är stöld

EN KNIV KAN användas till att skada eller rent av mörda – men det är gärningen, inte föremålet, som är förbjudet. I den pågående rättegången mot The Pirate Bay står fyra män åtalade, men inte för att själva ha kopierat upphovsrättsskyddat material som tillgängliggjorts på ett otillåtet sätt, vilket sedan 2005 är brottsligt.

I stället hävdar åklagarsidan att männen bakom The Pirate Bay har gjort sig skyldiga till medhjälp till brott. The Pirate Bay är en plattform som gör fildelning, legal såväl som illegal, möjlig. De åtalas för att ha tillhandahållit "kniven". En fällande dom i högre instans förefaller därför skrämmande och osannolik.

VISST FINNS DET förlorare på fildelning. Och det är inte bara de stora kommersiella intressena utan även, låt oss vara medvetna om det, mindre artister, låtskrivare, studiomusiker med flera som drabbas negativt ekonomiskt av fildelningen, åtminstone under en övergångsperiod. Å andra sidan gynnas andra artister, som genom internet får sin musik spridd till nya målgrupper, därmed kan ge fler inkomstbringande konserter och även sälja skivor – och annat – till sina fans.

Men den största vinnaren är samhället. Plötsligt har kulturyttringar som musik och film blivit fantastiskt tillgängliga för människor. Nedladdningen är inte bara (nästan) gratis, fildelningsvärlden erbjuder dessutom ett enormt utbud. Detta är något stort och gott för det växande antal människor som har möjlighet att ta del av denna rikedom, och leder – vilket en nederländsk studie nyligen kom fram till – till en välfärdsvinst för samhället i sin helhet.

Fildelningen är här och kommer inte att för-

svinna, oavsett utgången i Stockholms tingsrätt. Att bekämpa fildelningen genom lagstiftning, rättegångar och försök till tekniska skydd är inte bara bakåtsträvande, utan direkt fåfängt. De problem som förändringen medför behöver lösas – men inte genom att skrika på polis, utan genom att konstruktivt blicka framåt.

Ändå fortsätter upphovsrättsindustrin att backa in i framtiden. Och tack vare sin stora, om än sinande, makt driver de politikerna framför sig. IPRED-lagen som träder i kraft 1 april innebär rent av att upphovsrättsindustrin får möjlighet att kräva in personliga IP-nummer och skicka hotbrev, på ett för ett rättssamhälle helt artfrämmande sätt.

Och den svenske statsministern förmår inte stå emot, utan har i denna fråga gjort sitt mest uppenbara löftesbrott. I valrörelsen 2006 sade Reinfeldt, apropå den då nya lag som förbjuder nedladdning av upphovsrättsskyddat material, att "vi kan inte jaga en hel ungdomsgeneration". Den lagen är inte bara kvar – genom IPRED piskas jakten på nedladdarna nu upp.

UPPHOVS RÄTT ÄR rent av en fråga om liv och död. Sällan har väl det anarkistiska slagordet "egendom är stöld" varit mer aktuellt än då utsäde patenteras så att småbönder fräntas kontrollen över sin mat eller då läkemedelsindustrin bekämpar spridning av livsviktiga mediciner. Förhoppningsvis kan fildelningsdebatten leda vidare till en diskussion om immateriella rättigheter i sin helhet.

I stället för att jaga fildelare måste politikerna börja fundera på alternativ till dagens upphovsrätt och patentregler – alternativ som maximerar välfärden snarare än enstaka bolags profiter.

RB, RW

SOME RIGHTS RESERVED

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.

Ur veckotidningen Arbetaren nr. 8 2009